

**HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE
TURISTIČNO-GOSTINSKE DEJAVNOSTI
V ČASU EPIDEMIJE
COVID-19**

Vsebina

1	SPLOŠNA HIGIENSKA PRIPOROČILA	3
2	ZAPOSLENI V TURISTIČNO – GOSTINSKI DEJAVNOSTI	4
3	HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DEJAVNOSTI	5
3.1.	Restavracije, gostinski lokali	5
3.2.	Turistične agencije, turistično informacijski centri	8
3.3.	Obrati z nastanitvenimi enotami (hoteli, apartmaji, sobe, stanovanja, turistične kmetije z nastanitvijo, planinske kočje,...)	9
3.4.	Kampi, postajališča za avtodome	12
3.5.	Turistične aktivnosti na prostem, vključno z vodnimi in podvodnimi aktivnostmi ter jamskim svetom	14
3.6.	Igralnice	17
3.7.	Poslovni dogodki	20
4	PODPORNE DEJAVNOSTI	21
4.1.	Turistični prevozi	21
4.2.	Dvigala	22
4.3.	Žičnice	22
4.4.	Drugo tehnično vzdrževanje	22
5	PRIPOROČILA GLEDE RAVNANJA V PRIMERU OBOLENJA S SIMPTOMI/ZNAKI COVID-19	23
6	REFERENCE	23

1 SPLOŠNA HIGIENSKA PRIPOROČILA

Higienska priporočila v tem dokumentu se uporabljajo za storitve in dejavnosti, ki so predmet določil Odloka o spremembah Odloka o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS št. 67/2020). Izvajalci turistično-gostinskih dejavnosti naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.

S pojavom novega koronavirusa moramo povsod, kjer se srečujemo in družimo, upoštevati spremembe v načinu obnašanja in spoštovati prilagoditve, ki jih uvajajo ponudniki in izvajalci storitev.

KLJUČNA NAČELA PREPREČEVANJA PRENOSA OKUŽBE Z NOVIM KORONAVIRUSOM

- Dejavnosti turizma in gostinstva se udeležujemo le, če **smo zdravi**, brez znakov in simptomov akutne okužbe dihal (kot so na primer nahod, slabo počutje, bolečine v mišicah, povišana telesna temperatura, kašelj).
- **Redno in temeljito si umivamo roke** z milom in vodo.
- V primeru, da voda in milo nista dostopna, si **roke razkužimo** z namenskim razkužilom za roke (razkužilo, ki vsebuje 60 – 80 % alkohola).
- **Ne dotikamo se obraza** (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami.
- Upoštevamo **zadostno medosebno razdaljo**, ki je najmanj 1,5 oz. 2 metra.
- Upoštevamo **pravilno higieno kašlja** (preden zakašljamo/kihnemo, si pokrijemo usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihnemo v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo.
- V času povečanega pojavljanja okužb dihal in epidemije COVID-19 se **izogibamo velikemu številu ljudi** v zaprtih prostorih.
- Zaprte prostore večkrat dnevno temeljito **prezračimo**.

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je
preko **izločkov iz dihal** in **preko onesnaženih rok**.

Roke vedno smatramo kot onesnažene,
izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z onesnaženimi rokami **prenašamo povzročitelja okužbe nase in na druge osebe ter predmete**, ki se jih dotikamo (npr. kljuke, ročaji, držaji, delovni pripomočki, denar...).

Z upoštevanjem vseh navedenih priporočil bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora **vsak prevzeti odgovornost**.

Popolne varnosti ni.

Za boljše razumevanje in stalno seznanjanje tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na več vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte/parke. V ta namen se lahko izdelajo namenski piktogrami ali uporabijo gradiva, kot so:

- Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_prepreceitev-sirjenja.pdf
- Umivanje rok:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higienarok_zdravstveni-delavci.pdf
- Higiena kašlja:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higienakaslja_0.pdf
- Pravilna namestitev obrazne maske:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf.

Več na: <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-sars-cov-2-gradiva>

2 ZAPOSLENI V TURISTIČNO – GOSTINSKI DEJAVNOSTI

Poleg upoštevanja osnovnih zaščitnih načel preprečevanja prenosa okužbe, imajo za varno izvajanje svoje dejavnosti zaposleni v turistično-gostinski dejavnosti lahko tudi bolj natančna navodila. Za posamezna delovna mesta v turistično-gostinski dejavnosti jih poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih

delovnih mestih. Spletna stran medicine dela je dostopna na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>

3 HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DEJAVNOSTI

3.1. Restavracije, gostinski lokali

Splošna priporočila za izvajalce storitev

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Izvajalci gostinske dejavnosti naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.
- Osebje naj bo redno seznanjeno z načinom izvajanja zaščitnih ukrepov.
- Osebje naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo, med izvajanjem gostinske dejavnosti pa največjo možno razdaljo.
- Skladno z navodili specialistov medicine dela naj uporabljajo predpisano zaščitno opremo. Delovna oblačila naj bodo iz materiala, ki se lahko pere na najmanj 60 °C, v kolikor to ni možno, naj se med pranjem doda sredstvo za dezinfekcijo perila (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom).
- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte.
- Izvajalec storitve naj zagotavlja namestitvev podajalnikov za razkužilo.
- Stik med osebjem in gosti naj bo čim manjši z npr. uvedbo rezervacij ali brezstičnega naročanja hrane in pijače ter plačevanja.

Splošna priporočila za goste

- Ob prihodu si razkužijo roke.
- Dosledno naj upoštevajo navodila osebja glede zagotavljanja zadostne medosebne razdalje, odlaganja torb in garderobe, načina naročanja hrane in pijače, uporabe jedilnega pribora in posode, uporabe sanitarij, plačevanja storitev, odlaganja odpadkov.
- Omejuje naj se številčna omizja, med osebami za isto mizo naj bo zadostna medosebna razdalja, razen v primeru družinskih članov oz. članov istega gospodinjstva.
- Pri gibanju in zadrževanju na zaprtem kraju je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje v času epidemije obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta. Zato je v zaprtih prostorih npr. pri prihodu do mize, odhodu od mize ter pri uporabi sanitarij obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela, ki si jo gosti zatem varno snamejo (https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf).

- Z rokami se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči.
- Razkužijo si roke po dotikanju katerihkoli nečistih površin ali predmetov že med obiskom, pa tudi ob odhodu.
- Čim manj naj se dotikajo različnih predmetov (npr. telefonov) in površin, le toliko, kot je nujno.

Kuhinja

- Nosilci živilske dejavnosti naj striktno upoštevajo Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu prihajajo v stik z žvili (Ur.l.RS št.82/03 in 25/09). Poleg ostalih določil navedenega pravilnika naj se upošteva, da ne delajo, če so bili v stiku z bolnikom, obolelim s COVID-19 v zadnjih 14 dneh ali če prebolevajo akutno okužbo dihal.
- Nosilci živilskih dejavnosti morajo v notranjem nadzoru svoje dejavnosti zagotoviti skladnost z Uredbo 852/2004 o higieni živil, kar pomeni, da morajo izvajati programe dobre higienske prakse in postopke, ki temeljijo na sistemu HACCP, kadar je to potrebno.
- Za osebe uporabo zaščitne opreme opredeli specialist medicine dela.

Jedilnica, terasa, letni vrt

- V jedilnicah, na terasah ali letnih vrtovih naj bo nameščenih več podajalnikov za razkužilo za goste, obvezno pa ob vходу in izhodu.
- Če obstaja možnost, naj izvajalci storitev razmislijo o sistemu ločenega vhoda in izhoda.
- Mize naj bodo v prostoru razporejene tako, da bo zagotovljena zadostna medosebna razdalja med gosti.
- Za omejevanje stikov je možna tudi uporaba fizičnih pregrad med mizami (npr. pleksi steklo), v tem primeru so medosebne razdalje lahko manjše.
- Izvajalci storitev naj preprečijo dostop do otroških igralskih ter odstranijo predmete, ki bi se jih lahko dotikalo več gostov npr. igrače, časopise, revije.
- Odstranijo naj samopostrežne načine ponudbe npr. solatni bar, košarice kruha za več gostov, plošče s hrano ipd. ali mesta, kjer bi si gosti lahko sami postregli z določenim blagom npr. sladkor, sol, začimbe, kozarci ipd.
- Zmanjša naj se ponudba gostinskih storitev v obliki klasičnega hladno toplega bifeja s samopostrežnim načinom. V primeru ponudbe na bifejski mizi, se le ta primerno zaščiti in gostu naj se postreže na krožniku.
- Jedilni pribor naj bo pripravljen za posameznega gosta in naj mu bodo postreženi na način, ki onemogoča nezaščiten stik in morebitno onesnaženje, npr. zaprta vrečka s priborom za eno osebo, pribor za eno osebo ovit v papirnato servieto. Zagotoviti je treba, da jedilne garniture (krožniki, skodelice) in steklovina niso podvrženi onesnaženju.
- Izvajalci storitev naj preprečujejo zbiranje gostov ob čakanju na storitev, pri tem lahko uporabljajo oznake na tleh ali druge rešitve (npr. predhodna rezervacija), med čakajočimi naj bo zagotovljena zadostna medosebna razdalja.
- Uporabljeni jedilni pribor in posodo naj izvajalci storitev čistijo z uporabo rokavic, detergenta za posodo, ki ga tudi sicer uporabljajo, in vroče vode ali pomivalnega stroja.

- Tekstil (krpe, prti) naj bo iz materiala, ki se lahko pere na najmanj 60 °C, v kolikor to ni možno, naj se med pranjem doda sredstvo za dezinfekcijo perila (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom).
- Po vsakem gostu naj dosledno razkužijo površino mize, po potrebi pa tudi druge površine, ki se jih gosti pogosto dotikajo. Odsvetujemo uporabo namiznih prtov.
- Odsvetujemo uporabo blazin za stole, če jih ni možno uspešno razkužiti po vsakem gostu.
- Poteka naj redno razkuževanje površine blagajne, blagajniškega pulta in terminala POS po vsaki uporabi ter umivanje ali razkuževanje rok.
- Čiščenje lokala z vso opremo poteka vsaj 1 x dnevno po navodilih: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>.
- Zaprte prostore naj redno zračijo, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>

Sanitarije

Sanitarije predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Gosti naj sanitarije uporabljajo posamično oziroma glede na velikost in razporeditev prostorov tako, da je omogočeno zagotavljanje zadostne medosebne razdalje. Pri prehodu od mize do sanitarij naj upoštevajo zadostno medsebojno razdaljo. Gostu morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Sušilnik za roke mora biti izključen. Gosti naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno. Koši za smeti za osebne odpadke imajo pokrove, po možnosti s sistemom za nožno dvigovanje pokrovov.
- V sanitarijah je v času epidemije obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Izvajalci storitev naj zagotovijo redno in učinkovito zračenje sanitarij. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka, (Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>).
- Izvajalci storitev naj zagotovijo čiščenje in razkuževanje sanitarij vsaj vsako uro oziroma prilagojeno frekvenci obiskov. Svetujemo, da se pri čiščenju in razkuževanju sanitarij v času epidemije novega koronavirusa (SARS-CoV-2) upošteva že ustaljene postopke čiščenja sanitarij in higienska navodila za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času epidemije covid-19 https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_i_n_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf.

3.2. Turistične agencije, turistično informacijski centri

Splošna priporočila za izvajalce storitev

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Izvajalci storitev naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.
- Osebje naj bo redno seznanjeno z načinom izvajanja zaščitnih ukrepov.
- Osebje naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo.
- Za osebje uporabo zaščitne opreme ali fizične zaščite delovnega mesta opredeli specialist medicine dela, <https://www.anticovid.zmdps.si/>.
- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte.
- V prostore turističnih agencij in turistično informacijskih centrov naj gosti vstopajo posamično oziroma v številu, ki glede na velikost in razporeditev prostora onemogoča srečevanje ter omogoča zagotavljanje zadostne medsebojne razdalje, za čakajoče naj se uvedejo talne oznake gibanja ali podobne omejitve.
- Svetujemo, da so gostom na voljo sredstva za razkuževanje (robčki ipd.) in obrazne maske, če jih nimajo pri sebi.
- Roke si je potrebno razkužiti pred in po dotikanju dokumentov oziroma predmetov, s katerimi rokuje več oseb. Za goste naj bo na voljo ločen pisalni pribor (če je potreben), ki se razkuži za vsakim uporabnikom.
- Izvajalci storitev naj promocijske materiale ponudijo gostom na njihovo željo, ne da jih sami izbirajo, npr. zemljevide, prospekte, reklame, revije.
- Po vsakem gostu naj se razkužijo površine, ki se jih je dotikal (npr. pult, POS terminal, blagajniški pult).
- Zaprti prostori recepcije naj se redno in pogosto zračijo, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
- Svetujemo uvedbo brezstičnega poslovanja s predhodnimi rezervacijami.

Splošna priporočila za goste

- Ob prihodu si razkužijo roke.
- Pri gibanju in zadrževanju na zaprtem kraju je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje v času epidemije obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Z rokami se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči.

- Razkužijo si roke po dotikanju katerihkoli nečistih površin ali predmetov, pa tudi ob odhodu.
- Čim manj naj se dotikajo različnih predmetov (npr. telefonov) in površin, le toliko, kot je nujno.

3.3. Obrati z nastanitvenimi enotami (hoteli, apartmaji, sobe, stanovanja, turistične kmetije z nastanitvijo, planinske koče,...)

Splošna priporočila za izvajalce storitev

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Izvajalci storitev naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.
- Osebje naj bo redno seznanjeno z načinom izvajanja zaščitnih ukrepov.
- Osebje naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo.
- Skladno z navodili specialistov medicine dela naj uporabljajo predpisano zaščitno opremo <https://www.anticovid.zmdps.si/>. Zaščitna (delovna) oblačila naj bodo iz materiala, ki se lahko pere na najmanj 60 °C, v kolikor to ni možno, naj se med pranjem doda sredstvo za dezinfekcijo perila (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom).
- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte/parke.
- Izvajalec storitve naj zagotavlja namestitvev podajalnikov za razkužilo.
- Izvajalci storitev naj preprečijo dostop do otroških igralskih površin.
- Stik med osebjem in gosti naj bo čim manjši z npr. uvedbo rezervacij ter brezstičnega plačevanja.

Splošna priporočila za goste

- Dosledno naj upoštevajo navodila osebja glede hišnega reda v času epidemije COVID-19.
- Omejujejo naj številčna druženja, dosledno naj upoštevajo načela zadostne medosebne razdalje.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje v času epidemije obvezna tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Dosledno skrbijo za higieno rok, z umivanjem z milom in vodo ali razkuževanjem, po dotikanju katerihkoli nečistih površin ali predmetov.

Recepcija

- Na recepcijo naj gostje vstopajo posamično oziroma v številu, ki glede na velikost in razporeditev prostora onemogoča srečevanje ter omogoča zagotavljanje zadostne medsebojne razdalje, za čakajoče naj se uvedejo talne oznake gibanja ali količki z omejevalnimi prehodi.
- Svetujemo, da so gostom na voljo sredstva za razkuževanje (robčki ipd.) in obrazne maske, če jih nimajo pri sebi.
- Roke si je potrebno razkužiti pred in po dotikanju dokumentov oziroma predmetov, s katerimi rokuje več oseb. Za goste naj bo na voljo ločen pisalni pribor (če je potreben), ki se razkuži za vsakim uporabnikom.
- Izvajalci storitev naj promocijske materiale ponudijo gostom na njihovo željo, ne da jih sami izbirajo npr. zemljevide, prospekte, reklame, revije.
- Po vsakem gostu naj se razkužijo površine, ki se jih je dotikal (npr. pult, POS terminal, blagajniški pult).
- Zaprti prostori recepcije naj se redno in pogosto zračijo, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
- Svetujemo uvedbo brezstičnega poslovanja s predhodnimi rezervacijami.
- V primeru, da osebje zazna gosta z znaki okužbe dihal, mora o tem obvestiti recepcijo oziroma vodstvo.

Jedilnica, zajtrkovalnica

- Veljajo higienska priporočila, ki se uporabljajo v restavracijah in gostinskih lokalih.
- Poleg teh pa svetujemo še uvedbo različnih pristopov, s katerimi izvajalci storitev zagotavljajo, da se gosti čim manj srečujejo (npr. časovnice, razporeditve, ponudba zajtrka v sobi s predhodnim naročilom ipd.)

Bar, lobby lounge

- Veljajo higienska priporočila, ki se uporabljajo v restavracijah in gostinskih lokalih.
- Izvajalci storitev naj odstranijo predmete, ki bi se jih lahko dotikalo več gostov npr. igrače, časopise, revije.

Nastanitvene enote (soba)

- Izvajalec storitve s prilagoditvami in ponudbo zagotavlja eno ali dvoposteljne sobe, v nastanitvenih enotah z več posteljami so lahko le gosti iz istega gospodinjstva, ki to izkazujejo ob prijavi.
- Tekstilni dekorativni elementi na oblažinjenem pohištvu in postelji se odstranijo (blazine, trakovi, posteljna pregrinjala..).
- Pred oddajo nastanitvene enote mora biti le-ta očiščena in razkužena smiselno po navodilih <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>. Nastanitvena enota se po čiščenju in razkuževanju dobro prezrači.

- Pri čiščenju več nastanitvenih enot je treba biti pozoren na možnost prenosa virusa z onesnaženimi oblačili ali zaščitno opremo osebja iz ene nastanitvene enote v drugo. Svetujemo, da postopke čiščenja prilagodite na način, da bo tak prenos onemogočen (npr. uporaba zaščitnih oblek/predpasnikov za enkratno uporabo, vsakokratna menjava zaščitnih oblek, ipd.).
- V primeru večdnevnega bivanja gosta v nastanitveni enoti je možno, da osebje dnevno čiščenje opravi le, če gost to izrecno želi.
- Poseben poudarek mora osebje zagotavljati čiščenju in razkuževanju predmetov, ki se jih dotakne veliko število rok (npr. stopniščna ograja, stikala, ročaji, držaji, kljuke, tipke v dvigalu).
- Prostori naj bodo redno prezračeni, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

Skupne sanitarije

Sanitarije predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Gosti naj sanitarije uporabljajo posamično oziroma glede na velikost in razporeditev prostorov tako, da je omogočeno zagotavljanje zadostne medosebne razdalje. Gostu morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Sušilnik za roke mora biti izključen. Gosti naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno. Koši za smeti za osebne odpadke imajo pokrove, po možnosti s sistemom za nožno dvigovanje pokrovov.
- V sanitarijah je v času epidemije obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekri-jejo nos in usta.
- Izvajalci storitev naj zagotovijo redno in učinkovito zračenje sanitarij. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka, (Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>).
- Izvajalci storitev naj zagotovijo čiščenje in razkuževanje sanitarij vsaj vsako uro oziroma prilagojeno frekvenci obiskov. Svetujemo, da se pri čiščenju in razkuževanju javnih sanitarij v času epidemije novega koronavirusa (SARS-CoV-2) upošteva že ustaljene postopke čiščenja sanitarij in smiselno higienska navodila za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času epidemije covid-19 https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_in_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf.

3.4. Kampi, postajališča za avtodome

Splošna priporočila za izvajalce storitev

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Izvajalci storitev naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.
- Osebje naj bo redno seznanjeno z načinom izvajanja zaščitnih ukrepov.
- Osebje naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo.
- Skladno z navodili specialistov medicine dela naj uporabljajo predpisano zaščitno opremo <https://www.anticovid.zmdps.si/>. Zaščitna (delovna) oblačila naj bodo iz materiala, ki se lahko pere na najmanj 60 °C, v kolikor to ni možno, naj se med pranjem doda sredstvo za dezinfekcijo perila (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom).
- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte/kampe/postajališča.
- Izvajalec storitve naj zagotavlja namestitvev podajalnikov za razkužilo.
- Stik med osebjem in gosti naj bo čim manjši z npr. uvedbo rezervacij ter brezstičnega plačevanja.

Splošna priporočila za goste

- Dosledno naj upoštevajo navodila osebja glede zagotavljanja zadostne medosebne razdalje, režima kampiranja oziroma uporabe postajališča, uporabe skupnih prostorov, sanitarij, plačevanja storitev in odlaganja odpadkov.
- Omejujejo naj številčna druženja, dosledno naj upoštevajo načela zadostne medosebne razdalje.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje v času epidemije obvezna tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Dosledno naj skrbijo za higieno rok, z umivanjem z milom in vodo ali razkuževanjem, po dotikanju katerihkoli nečistih površin ali predmetov.

Recepcija

- Za osebje uporabo zaščitne opreme ali fizične zaščite receptorskega mesta opredeli specialist medicine dela, <https://www.anticovid.zmdps.si/>.
- Na recepcijo naj gostje vstopajo posamično oziroma v številu, ki glede na velikost in razporeditev prostora onemogoča srečevanje ter omogoča zagotavljanje zadostne

medsebojne razdalje, za čakajoče naj se uvede talne oznake gibanja ali količke z omejevalnimi prehodi.

- Svetujemo, da so gostom na voljo sredstva za razkuževanje (robčki ipd.) in obrazne maske, če jih nimajo pri sebi.
- Roke si je potrebno razkužiti pred in po dotikanju dokumentov oziroma predmetov, s katerimi rokuje več oseb. Za goste naj bo na voljo ločen pisalni pribor (če je potreben), ki se razkuži za vsakim uporabnikom.
- Izvajalci storitev naj promocijske materiale ponudijo gostom na njihovo željo, ne da jih sami izbirajo npr. zemljevide, prospekte, reklame, revije.
- Po vsakem gostu naj se razkužijo površine, ki se jih je dotikal (npr. pult, POS terminal, blagajniški pult).
- Zaprti prostori recepcije naj se redno in pogosto zračijo, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
- Svetujemo uvedbo brezstičnega poslovanja.
- V primeru, da osebje zazna gosta z znaki okužbe dihal, mora o tem obvestiti recepcijo oziroma vodstvo.

Prostori za kampiranje

- Prostori za kampiranje ali postajališča za avtodome naj bodo primerno označeni in urejeni tako, da se gostom zagotavlja izvajanje zadostne medosebne razdalje.
- Izvajalci storitev naj preprečijo dostop do otroških igralskih površin.

Skupni prostori

- Skupni prostori naj se omejujejo na najbolj nujne npr. prostori za pomivanje posode, pralnice, zbirališča za odlaganje odpadkov. S primernimi oznakami je treba med gosti zagotavljati zadostno medosebno razdaljo (npr. uporaba samo označenih lijakov ipd.).
- Po možnosti naj bosta vhod in izhod v skupne prostore ločena, da se gosti čim manj srečujejo. Priporočljiva je uvedba časovnic ali razporeda.
- Skupne prostore je glede na pogostost obiska gostov treba redno čistiti in razkuževati smiselno po navodilih <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>. Skupni prostori se po čiščenju in razkuževanju dobro prezračijo.
- Poseben poudarek mora osebje zagotavljati čiščenju in razkuževanju površin in predmetov, ki se jih dotakne veliko število rok (npr. stikala, ročaji, držaji, kljuke, ograje, tipke).
- Prostori naj bodo redno prezračeni, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
- V zaprte skupne prostore gosti vstopajo le z obraznimi maskami, po možnosti posamično oziroma ves čas zagotavljajo zadostno medosebno razdaljo. Zaprti prostori naj se redno in pogosto zračijo, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

Sanitarije

Sanitarije predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju v kampih in na postajališčih za avtodome, kjer se srečuje več gostov, nameniti še posebno pozornost.

- Gosti naj sanitarije uporabljajo posamično, oziroma glede na velikost in razporeditev prostorov tako, da je omogočeno zagotavljanje zadostne medosebne razdalje, oziroma so na voljo posamezne sanitarne enote, ki jih gosti najamejo za ves čas obiska. Gostu morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Sušilnik za roke mora biti izključen. Gosti naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno. Koši za smeti za osebne odpadke imajo pokrove, po možnosti s sistemom za nožno dvigovanje pokrovov.
- V sanitarijah je v času epidemije obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Izvajalci storitev naj zagotovijo redno in učinkovito zračenje sanitarij. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka, (Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>).
- Izvajalci storitev naj zagotovijo čiščenje in razkuževanje sanitarij vsaj vsako uro oziroma prilagojeno frekvenci obiskov. Svetujemo, da se pri čiščenju in razkuževanju javnih sanitarij v času epidemije novega koronavirusa (SARS-CoV-2) upošteva že ustaljene postopke čiščenja sanitarij in smiselno higienska navodila za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času epidemije covid-19 https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_in_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf.

3.5. Turistične aktivnosti na prostem, vključno z vodnimi in podvodnimi aktivnostmi ter jamskim svetom

Splošna priporočila za izvajalce storitev

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Za turistične aktivnosti na prostem, vključno z vodnimi in podvodnimi aktivnostmi ter jamskim svetom naj izvajalci storitev sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so. Med kritične točke dejavnosti sodijo: sprejem gostov, zagotavljanje zadostne medosebne razdalje ves čas aktivnosti, prevozi, aktivnosti v zaprtih prostorih, razkuževanje in čiščenje stičnih površin, razkuževanje in

čiščenje opreme za izvajanje aktivnosti, zagotavljanje prehrane med aktivnostjo, uporaba sanitarij, plačilo aktivnosti.

- Osebe naj bo redno seznanjeno z načrtom izvajanja aktivnosti, zaščitnim delovanjem ter planom čiščenja za površine in prostore v obdobju epidemije COVID-19.
- Osebe naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo.
- Skladno z navodili specialistov medicine dela naj uporabljajo predpisano zaščitno opremo. Zaščitna oblačila naj bodo iz materiala, ki se lahko opere na najmanj 60 °C, v kolikor to ni možno, naj se med pranjem doda sredstvo za dezinfekcijo perila (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom).
- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte/parke.
- Izvajalec storitve naj zagotavlja namestitvev podajalnikov za razkužilo.
- Stik med osebjem in gosti naj bo čim manjši z npr. uvedbo rezervacij ter brezstičnega plačevanja.

Splošna priporočila za goste

- Dosledno naj upoštevajo navodila osebja.
- Omejujejo naj številčna druženja, dosledno naj upoštevajo načela zadostne medosebne razdalje.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostno medosebne razdalje do drugih oseb v času epidemije obvezna tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Dosledno naj skrbijo za higieno rok, z umivanjem z milom in vodo ali razkuževanjem, po dotikanju katerihkoli nečistih površin ali predmetov.

Vodenje turističnih skupin

- Turistične aktivnosti na prostem, vključno z vodnimi ter podvodnimi aktivnostmi ter jamskim svetom, naj se organizirajo za posameznike, člane istega gospodinjstva ali manjše skupine, za katere je ves čas aktivnosti možno zagotavljati zadostno medosebno razdaljo.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje obvezna tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta. Jamski svet je glede pogojev zračenja in lastnosti prostora lahko zelo raznolik. V primeru nizkih in ozkih prostorov se smatra kot zaprt prostor.
- Svetujemo, da so gostom na voljo sredstva za razkuževanje (robčki ipd.) in obrazne maske, če jih nimajo pri sebi.
- Površine, ki se jih lahko dotika več oseb, je treba pogosto čistiti in razkuževati. Aktivnosti je treba prilagoditi tako, da je takih stičnih površin čim manj (npr. opustitev interaktivnih kart, vrtiljakov za vstopanje, mest za posedanje ipd.).

- Za površine na prostem, ki se jih lahko dotika več oseb in jih ni možno razkuževati po vsakem uporabniku (npr. adrenalinski park, plezalne stene) se priporoča uporaba zaščitnih rokavic in razkužila.
- Čiščenje prostorov se izvaja smiselno skladno z navodili: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>.
- V primeru organiziranega turističnega prevoza udeležencev iz zbirnega mesta na kraj izvajanja turistične aktivnosti se mora organizator držati priporočil, ki veljajo za izvajanje prevozov https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/prevozi_linijski_avtobusi.pdf ter Higienska priporočila za izvajanje javnega prevoza potnikov s kombiji v času epidemije covid-19, ki bodo objavljena med priporočili na: <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.
- V primeru, da je v turistično aktivnost vključeno tudi prehranjevanje gostov, naj se to izvede skladno s higienskimi načeli in tako, da je obrok primerno zaščiteno in pripravljen za eno osebo, vključno s priborom. Gosti si pred prejemom hrane ali pijače umijejo ali razkužijo roke. Hrano zaužijejo na čistih površinah.

Oprema za izvajanje dejavnosti

- Oprema, ki se uporablja pri izvajanju določene aktivnosti mora biti oprana oziroma razkužena. V celoti to velja za tisto opremo, ki jo gosti oblečejo ali se je v celoti dotikajo (npr. neoprenske obleke, sedla, varnostni pasovi, čelade, očala, čevlji, pelerine, slušalke ipd.) ali le na tistih delih opreme, ki se jih gosti pogosto dotikajo, če gre npr. za plovila, vozila.
- Gostom opremo izvajalci posamezno dodelijo ali razdelijo. Pri tem naj vzdržujejo zadostno medosebno razdaljo oziroma uporabljajo zaščitno opremo (npr. pomoč otrokom pri pričvrstitvi varnostnega pasu v adrenalinskem parku).
- Če oprema zaradi različnih razlogov posamezniku ne ustreza, se jo po pomerjanju razvršča med »nečisto«. Po končani aktivnosti se uporabljena oprema zbere, po možnosti v označenih zaprtih posodah, vrečah, prikolicah ipd. in odnese v čiščenje, ki mu sledi razkuževanje. »Čisto« in »nečisto« opremo se primerno ločuje (npr. z ločenimi prostori shranjevanja).
- Pred sprejemom katerekoli čiste opreme si gosti razkužijo roke. To storijo tudi po oddaji opreme.
- Pri določenih aktivnostih se udeležencem priporoča uporaba rokavic, s katerimi naj se ravna kot z opremo oziroma se spodbuja uporaba lastnih rokavic (npr. adrenalinski parki, plezalni parki, kolesarski parki).
- Smiselno naj se upoštevajo tudi higienska priporočila za uporabo športno rekreativnih površin na prostem, športnih objektov na prostem in na površinah za šport v naravi

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/uporaba_sportno_rekrativnih_povrsin_za_splet.pdf.

- Izvajalci storitev naj preprečijo dostop do otroških igral.

Sanitarije

Sanitarije predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Gosti naj sanitarije uporabljajo posamično, oziroma glede na velikost in razporeditev prostorov tako, da je omogočeno zagotavljanje zadostne medosebne razdalje. Gostom morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Sušilnik za roke mora biti izključen. Gosti naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno. Koši za smeti za osebne odpadke naj imajo pokrove, po možnosti s sistemom za nožno dvigovanje pokrovov.
- V sanitarijah je v času epidemije obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Izvajalci storitev naj zagotovijo redno in učinkovito zračenje sanitarij. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka, (Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>).
- Izvajalci storitev naj zagotovijo čiščenje in razkuževanje sanitarij vsaj vsako uro oziroma prilagojeno frekvenci obiskov. Svetujemo, da se pri čiščenju in razkuževanju javnih sanitarij v času epidemije novega koronavirusa (SARS-CoV-2) upošteva že ustaljene postopke čiščenja sanitarij in smiselno higienska navodila za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času epidemije covid-19
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_in_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf.

3.6. Igralnice

Splošna priporočila za izvajalce storitev

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Izvajalci storitev naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.
- Za osebje uporabo zaščitne opreme ali fizične zaščite delovnega mesta opredeli specialist medicine dela, <https://www.anticovid.zmdps.si/>.
- Osebje naj bo redno seznanjeno z načinom izvajanja zaščitnih ukrepov.
- Osebje naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo.

- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte.
- Izvajalec storitve naj zagotavlja namestitev podajalnikov za razkužilo.
- Stik med osebjem in gosti naj bo čim manjši z npr. uvedbo rezervacij ter brezstičnega plačevanja.

Splošna priporočila za goste

- Dosledno naj upoštevajo navodila osebja glede zagotavljanja zadostne medosebne razdalje, odlaganja torb in garderobe, načina naročanja storitev, pa tudi hrane in pijače, uporabe igralne opreme, uporabe sanitarij, plačevanja storitev.
- Omejujejo naj številčna druženja, dosledno naj upoštevajo načela zadostne medosebne razdalje.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje v času epidemije priporočljiva tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Dosledno naj skrbijo za higieno rok, z umivanjem z milom in vodo ali razkuževanjem, po dotikanju katerikoli nečistih površin ali predmetov.

Izvajanje igralniške dejavnosti

- Izvajalci storitev naj preprečujejo zbiranje gostov ob čakanju na storitev oziroma ob vstopu, pri tem lahko uporabljajo oznake na tleh ali druge rešitve (npr. predhodna rezervacija), med čakajočimi naj bo zagotovljena zadostna medosebna razdalja.
- Število gostov naj bo prilagojeno velikosti prostora in kapacitet igralniške opreme za dosledno zagotavljanje zadostne medosebne razdalje ves čas dejavnosti.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje obvezna tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Igralni avtomati in igralne mize naj bodo razporejeni tako, da se med gosti in med osebjem in gosti zagotavlja zadostna medosebna razdalja. V primeru fizičnih pregrad (npr. pleksi steklo) so te lahko manjše.
- Svetujemo, da so gostom na voljo sredstva za razkuževanje (robčki ipd.) in obrazne maske, če jih nimajo pri sebi.
- Površine in predmete (npr. žetoni, površine igralnih miz, ročice in tipke igralnih avtomatov), ki se jih lahko dotika več oseb, je treba pogosto čistiti in razkuževati, po možnosti pred in po vsakem gostu. Aktivnosti je treba prilagoditi tako, da je stičnih površin in gibanja ter srečevanja gostov čim manj.
- Tekstilni dekorativni elementi na oblažinjenem pohištvu naj se odstranijo (npr. blazine).

- Poseben poudarek mora osebje zagotavljati tudi čiščenju in razkuževanju površin ter predmetov, ki se jih dotakne veliko število rok (npr. stopniščna ograja, stikala, ročaji, držaji, kljuke, tipke v dvigalu).
- Prostor, v katerih se izvaja igralniška dejavnost naj bodo redno in dobro prezračeni, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
- Pri uporabi namenskih zaprtih prostorov npr. kladilnic je prav tako treba zagotavljati zadostno medosebno razdaljo in omejevati združevanja.
- Za lokale v igralnicah se uporabljajo higienska priporočila, ki veljajo za restavracije in gostinske lokale.

Sanitarije

Sanitarije predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Gosti naj sanitarije uporabljajo posamično oziroma glede na velikost in razporeditev prostorov tako, da je omogočeno zagotavljanje zadostne medosebne razdalje. Gostom morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Sušilnik za roke mora biti izključen. Gostje naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno. Koši za smeti za osebne odpadke imajo pokrove, po možnosti s sistemom za nožno dvigovanje pokrovov.
- V sanitarijah je v času epidemije obvezna uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Izvajalci storitev naj zagotovijo redno in učinkovito zračenje sanitarij. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka, (Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>).
- Izvajalci storitev naj zagotovijo čiščenje in razkuževanje sanitarij vsaj vsako uro oziroma prilagojeno frekvenci obiskov. Svetujemo, da se pri čiščenju in razkuževanju javnih sanitarij v času epidemije novega koronavirusa (SARS-CoV-2) upošteva že ustaljene postopke čiščenja sanitarij in smiselno higienska navodila za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času epidemije covid-19 https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_in_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf.

3.7. Poslovni dogodki

Splošna priporočila za izvajalce storitev

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Izvajalci storitev naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.
- Za osebje uporabo zaščitne opreme ali fizične zaščite delovnega mesta opredeli specialist medicine dela, <https://www.anticovid.zmdps.si/>.
- Osebje naj bo redno seznanjeno z načinom izvajanja zaščitnih ukrepov.
- Osebje naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo.
- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov svetujemo, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte.
- Izvajalec storitve naj zagotavlja namestitvev podajalnikov za razkužilo.
- Stik med osebjem in gosti naj bo čim manjši z npr. uvedbo rezervacij ter brezstičnega plačevanja.

Splošna priporočila za goste

- Dosledno naj upoštevajo navodila osebja glede zagotavljanja zadostne medosebne razdalje, odlaganja torb in garderobe, načina izvajanja storitev, uporabe opreme, uporabe sanitarij, plačevanja storitev.
- Omejujejo naj številčna druženja, dosledno naj upoštevajo načela zadostne medosebne razdalje.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje v času epidemije obvezna tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Dosledno naj skrbijo za higieno rok, z umivanjem z milom in vodo ali razkuževanjem, po dotikanju katerihkoli nečistih površin ali predmetov.

Izvajanje dejavnosti poslovnih dogodkov

- Izvajalci storitev naj preprečujejo zbiranje udeležencev oziroma obiskovalcev ob čakanju na storitev oziroma ob vstopu, pri tem lahko uporabljajo oznake na tleh ali druge rešitve (npr. predhodna rezervacija), med čakajočimi naj bo zagotovljena zadostna medosebna razdalja.
- Število udeležencev oziroma obiskovalcev poslovnega dogodka naj bo prilagojeno velikosti in kapaciteti prostora tako, da se ves čas dejavnosti zagotavlja zadostna medosebna razdalja. Ob tem je treba upoštevati tudi kapacitete sanitarij, garderob in kapacitet za pogostitev udeležencev.

- Svetujemo, da se poslovni dogodki s fizično udeležbo v času epidemije izvajajo le, če ni možno organizirati srečanja na daljavo.
- Priporočamo, da se v največji možni meri uvede brezstično poslovanje (prijava na dogodek, plačilo, posredovanje gradiva).
- V kolikor na dogodku sodeluje splošna javnost priporočamo, da se številčnost obiskovalcev omejuje z razporedi, predhodnimi rezervacijami ipd.
- V zaprtih prostorih je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje obvezna tudi uporaba obrazne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta.
- Mize, stoli, razstavnici pulti, razstavnici plati ipd. naj bodo razporejeni tako, da se med udeleženci oziroma obiskovalci in med osebjem ter udeleženci oziroma obiskovalci zagotavlja zadostna medosebna razdalja, po možnosti naj bodo dostopi in smer gibanja označeni.
- Svetujemo, da so udeležencem na voljo sredstva za razkuževanje (robčki ipd.) in obrazne maske, če jih nimajo pri sebi.
- Površine in predmete, ki se jih lahko dotika več oseb, je treba pogosto čistiti in razkuževati. Aktivnosti je treba prilagoditi tako, da je stičnih površin in gibanja udeležencev čim manj oziroma so ta enosmerna .
- Poseben poudarek mora osebje zagotavljati tudi čiščenju in razkuževanju površin ter predmetov, ki se jih dotakne veliko število rok (npr. stopniščne ograje, stikala, ročaji, držaji, kljuke, tipke v dvigalu).
- Prostor, v katerih se izvaja poslovni dogodek, naj bodo redno in dobro prezračeni, <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
- Pri uporabi namenskih prostorov npr. kobilnic je prav tako treba zagotavljati zadostno medosebno razdaljo in omejevati združevanja.
- Pri izvajanju gostitve udeležencev oziroma obiskovalcev veljajo higijenska priporočila za restavracije in gostinske lokale. Degustacije v času epidemije odsvetujemo, razen v primeru doslednega upoštevanja higijenskih priporočil za restavracije in gostinske lokale.

4 PODPORNE DEJAVNOSTI

4.1. Turistični prevozi

Izvajalci prevozov in potnikov naj upoštevajo higijenska priporočila za izvajanje avtobusnega javnega stalnega, občasnega in posebnega linijskega ter izvenlinijskega prevoza potnikov (primestni, medmestni, krajevni..) in mestnega prevoza potnikov v času epidemije COVID-19 https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/prevozi_linijski_avtobusi.pdf ter Higijenska priporočila za izvajanje javnega prevoza potnikov s kombiji v času epidemije covid-19, ki bodo objavljena med priporočili na: <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19> .

4.2. Dvigala

Izvajalci storitev naj smiselno upoštevajo priporočila glede uporabe dvigal in stopnišč v času epidemije COVID-19 <https://www.nijz.si/sl/uporaba-dvigal-in-stopnisc-v-casu-epidemije-koronavirusa-sars-cov-2>.

4.3. Žičnice

Izvajalci storitev naj upoštevajo higienska priporočila za izvajanje prevoza potnikov z žičničnimi napravami

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_priporocila_za_izvajanje_prevoza_potnikov_z_zicniskimi_napravami.pdf.

4.4. Drugo tehnično vzdrževanje

Prezračevanje

V hotelu je treba preprečiti možnost prenosa virusa preko centralnih prezračevalnih ali kombiniranih prezračevalno/ogrevalnih/hladilnih sistemov. Upoštevajo naj se priporočila <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

Dezinfekcija vodovodnih sistemov

- Ob predpostavki, da je bil objekt dlje časa zaprt je treba zagotoviti, da pred nastanitvijo na pipah dalj časa teče voda oz. se izvede dezinfekcija internega vodovodnega omrežja. Dodatne informacije so na razpolago na spletni strani <https://www.nijz.si/sl/priporocila-lastnikom-objektov-za-vzdrzevanje-hisnega-vodovodnega-omrezja>.
- Pri tem je lahko v pomoč tudi dokument Izpiranje hišnega vodovodnega omrežja javnih objektov pred začetkom novega šolskega leta, dostopno <https://www.nijz.si/sl/izpiranje-hisnega-vodovodnega-omrezja-javnih-objektov-pred-zacetkom-novega-solskega-leta>.
- Treba je preveriti, če so se v objektu kljub zaprtju redno izvajala priporočila za preprečevanje širjenja legioneloz. Dodatne informacije so na razpolago na spletni strani <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-razmnozovanja-legionel-v-hisnem-vodovodnem-omrezju>

Odlaganje in zbiranje odpadkov

- V času epidemije COVID-19 je treba osebne odpadke (npr. uporabljene robčke) ter odpadke od čiščenja prostorov (npr. krpe za enkratno uporabo) odložiti v plastično vrečo za smeti in jo tesno zavezati. Vsebine vreč se ne tlači, odpadkov se po odlaganju v vrečo ne dotika več. To vrečo se nato namesti v drugo plastično vrečo za smeti in tesno zaveže. To vrečo se ločeno hrani vsaj 72 ur, preden se jo odloži v zunanji zabojnik za mešane komunalne odpadke.
- Ostale odpadke (embalaža, biološki odpadki, steklovina, papir) se odlaga in zbira kot običajno, skladno z veljavno zakonodajo.

- Po vsakem ravnanju z odpadki in/ali čiščenju naj imajo osebje in gosti možnost umivanja rok z milom ter vodo ali možnost razkuževanja.

5 PRIPOROČILA GLEDE RAVNANJA V PRIMERU BOLENJA S SIMPTOMI/ZNAKI COVID-19

V primeru, da zaposleni zboli z akutno okužbo dihal, ostane doma in pokliče izbranega zdravnika. O bolezni obvesti nadrejenega. Če je COVID-19 pozitiven, o tem obvesti delodajalca. O pojavu COVID-19 med zaposlenimi lastnik lokala obvesti območno enoto NIJZ.

Epidemiološka služba, ki prejme prijavo o potrjenem primeru, (lastnik lokala, laboratorijska prijava) začne epidemiološko preiskavo, identificira tesne kontakte na delovnem mestu in za njih predlaga ukrepe.

Če je bil eden od zaposlenih v lokalu v stiku z osebo, ki je kazala znake akutne okužbe dihal, naj nadaljnjih 14 dni opazuje svoje zdravstveno stanje. V primeru pojava akutne okužbe dihal, ostane doma in pokliče izbranega zdravnika ter obvesti nadrejenega.

V primeru, da zboli gost z vročino ali znaki akutne okužbe dihal naj izvajalec storitve pokliče najbližji ZD. Gost naj počaka v izolaciji. Nosi naj masko. Uporablja naj samo določene sanitarije in umivalnik. Epidemiološka služba, ki prejme prijavo o potrjenem primeru vodi epidemiološko preiskavo, identificira tesne kontakte in za njih predlaga ukrepe.

Prostore, kjer se je gibal oboleli gost s COVID-19, se temeljito očisti in izvede dezinfekcijo. Prostore se tudi temeljito prezračijo.

6 REFERENCE

- Aerosol and Surface Stability of SARS-CoV-2 as Compared with SARS-CoV-1, Correspondence. N Engl J Med 2020; 382:1564-1567. DOI: 10.1056/NEJMc2004973.
- Günter Kampf, Potential role of inanimate surfaces for the spread of coronaviruses and their inactivation with disinfectant agents, Infection Prevention in Practice, Volume 2, Issue 2, 2020, 100044, ISSN 2590-0889.
- NIJZ. <https://doi.org/10.1016/j.infpip.2020.100044><https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>
- NIJZ. <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>
- Ren SY, Wang WB, Hao YG, et al. Stability and infectivity of coronaviruses in inanimate environments. *World J Clin Cases*. 2020;8(8):1391-1399. doi:10.12998/wjcc.v8.i8.1391.
- West R, Michie S, Rubin GJ, Amlôt R. Applying principles of behaviour change to reduce SARS-CoV-2 transmission [published online ahead of print, 2020 May 6]. *Nat Hum Behav*. 2020;10.1038/s41562-020-0887-9. doi:10.1038/s41562-020-0887-9.
- WHO. Key planning recommendations for Mass Gatherings in the context of the current COVID-19 outbreak. <https://www.who.int/publications-detail/key-planning-recommendations-for-mass-gatherings-in-the-context-of-the-current-covid-19-outbreak>